

Beleidsplan Diaconie Protestantse Gemeente Nuenen 2016-2020

‘De gemeente vervult haar diaconale roeping in de kerk en in de wereld door in dienst van barmhartigheid en gerechtigheid te delen wat haar aan gaven geschonken is, te helpen waar geen helper is en te getuigen van gerechtigheid van God waar onrecht geschiedt.’

(Kerkorde PKN)

Het lijkt goed om ons bij ons functioneren als PGN steeds opnieuw te oriënteren op het bovenstaande en wat onze landelijke kerk verder over “diaconie” in de kerkorde schrijft :

Ordinantie 3, artikel 11. (taak van de diakenen)

<http://www.protestantsekerk.nl/Lists/PKN-Bibliotheek/Kerkorde-PKN-Ordinantie-03-Het-ambt-en-de-andere-diensten.pdf>

Ordinantie 8, artikel 3 (diaconale taak van de gemeente)

<http://www.protestantsekerk.nl/Lists/PKN-Bibliotheek/Kerkorde-PKN-Ordinantie-08-De-missionaire-diaconale-en-pastorale-arbeid-van-de-gemeente.pdf>

3.

Ordinantie 14, Artikel 9. (diaconale taak van de landelijke kerk)

<http://www.protestantsekerk.nl/Lists/PKN-Bibliotheek/Kerkorde-PKN-Ordinantie-14-Het-leven-en-werken-van-de-kerk-in-oecumenisch-perspectief.pdf>

Grote woorden

Het gaat hierbij om het waar maken in de praktijk van grote woorden: barmhartigheid, gerechtigheid en wederkerigheid. Dus: dienend, waarbij Woord en Daad één geheel vormen.

1. Barmhartigheid

Barmhartigheid is de vertaling van het woord ‘chesed’ (Oude Testament). Dit woord kan vertaald worden met goedheid, trouw, weldadigheid, solidariteit en barmhartigheid. Het doen van barmhartigheid komt niet voort uit een opwelling, maar het is een vorm van trouwe bijstand. Barmhartigheid is iets wat gedaan wordt. We voelen ons niet alleen bewogen, maar ook betrokken, verbonden met de ander en vooral verantwoordelijk voor de ander en daar handelen we naar. We mogen delen van wat ons geschonken is.

Dat betekent dat we niet te zuinig of beperkend moeten zijn. Mensen moeten vaak enige schroom overwinnen voordat zij hulp vragen, dit gebeurt niet lichtvaardig. We vertrouwen er in principe op dat iemand een eerlijk beeld van zijn of haar situatie schetst.

Zoveel mogelijk mensen willen we een kans bieden op financiële bijstand, een werkvakantie (jongeren) of ouderenreis. We moeten verantwoord met onze middelen omgaan en daarom

enige controle uitoefenen. Al is het zeker zo dat we liever een keer te veel geven uit naïviteit, dan iemand onterecht afwijzen uit wantrouwen.

2. Gerechtigheid

De kerk in het algemeen en de diaconie in het bijzonder mogen met hun werk getuigen van Gods liefde. Zeker daar waar sprake is van onrecht, mogen zij Gods gerechtigheid daar tegenover stellen. Dit kan gestalte krijgen in het bestrijden van armoede door projecten van het Werelddiaconaat. Door bijvoorbeeld mensen toegang tot schoon drinkwater of scholing te geven. Of dichterbij, door vluchtelingen of ex-asielzoekers te helpen een nieuwe start te maken en door gemeenteleden bewust maken van de situatie van vluchtelingen en hierover met elkaar in gesprek te gaan. Ook kan het nodig zijn om onrecht aan te kaarten bij de overheid. Groot of klein zijn dit allemaal initiatieven die gerechtigheid willen bevorderen. Zorg voor de schepping heeft hier ook mee te maken. We krijgen de aarde in bewaring, niet om die te vernielen, maar om zorgvuldig met de schepping om te gaan. We geloven dat er een beter evenwicht nodig is tussen geld verdienen, de waardigheid van mensen te bewaren en respect voor onze natuurlijke omgeving. De diaconie wil hiervan getuigen en streeft naar duurzaamheid in de verschillende facetten van het diaconale werk. Dit heeft uiteindelijk ook betrekking op de mate waarin ontwikkelingshulp bijdraagt aan structurele verbetering ter plaatse.

3. Wederkerigheid

Iemand die hulp of aandacht vraagt, wil geholpen worden. Het is echter niet zo dat iemand dan alleen nog maar 'ontvanger' is; ook hij of zij heeft wat te bieden aan degene die helpt. Misschien is dat levenswijsheid, vriendelijkheid of hulp op een moment dat het allemaal weer wat beter gaat. Het besef van wederkerigheid is belangrijk om ieder in zijn waarde te laten en te kijken naar wat mensen wel kunnen. Dit wordt ook steeds vaker benoemd met de term 'inclusieve kerk'. De kerk is er niet alleen voor gezonde en actieve mensen, maar voor iedereen. Ook mensen met een beperking hebben een volwaardige plaats en leveren een volwaardige bijdrage.

En hoe doen we dat in Nuenen?

Op de vele brede taken zoals in het voorgaande geschetst wil ook de Diaconie van onze PGN zich voortdurend oriënteren en zich laten bevragen. 'Helpen wie geen helper heeft' is al lang het credo van de diaconie. Het drukt heel krachtig uit hoe de diaconie haar taak ziet. Ons doel is allereerst om mensen te helpen die echt hulp nodig hebben, die geen eigen middelen tot hun beschikking hebben en ook geen of onvoldoende netwerk om zich heen hebben. Dit kunnen mensen in financiële problemen zijn, maar ook ouderen die eenzaam zijn of mensen met een beperking. Via collecten in de zondagse diensten zamelen wij geld in om dit vervolgens op een verantwoorde wijze uit te geven aan het diaconale werk. Er worden veel aanvragen gedaan, door mensen zelf of door diakenen die in contact zijn gekomen met iemand met een hulpvraag. Altijd wordt gekeken en afgewogen welke hulp in dat specifieke geval nodig is. Hierbij proberen we gelijke gevallen zo gelijk mogelijk te behandelen. Tegelijk

vraagt iedere situatie om een eigen afweging. De diaconie kan geen structurele hulp verlenen, maar zal altijd een bepaalde termijn afspreken en er ondertussen aan werken dat mensen weer zelfstandig verder kunnen. We willen geen afhankelijkheid creëren, maar mensen zo ondersteunen dat zij weer hun eigen verantwoordelijkheid kunnen herpakken. De diaconie is er voor iedereen, niet alleen voor kerkleden. Ook niet-kerkleden kunnen in geval van nood een beroep op ons doen.

Diaconie en ZWO

In onze PGN wordt aan **Zending Wereld**diakonaat en **Ontwikkelingssamenwerking** zoveel belang gehecht dat ZWO als een semi-zelfstandige werkgroep binnen de diaconie functioneert. ZWO functioneert om reden van efficiency apart. Hoewel de onderlinge taakverdeling, te weten diaconie=dichtbij en ZWO=veraf, doorgaans vanzelf spreekt zijn er een enkele keer grensgebieden (b.v. vluchtelingen). De nauwe relatie tussen diaconie en ZWO blijkt ook uit het feit dat één lid van ZWO ook de vergaderingen van de diaconie bijwoont.

ZWO richt zich vooral op Afrika en steunt, doorgaans via “Kerk in Actie”, zowel noodhulp als ook langdurige en duurzame doelen zoals onderwijs en land-bouwontwikkeling. Daarnaast zet ZWO zich in voor kleinschalige projecten die door mensen uit Nuenen ondersteund worden.

Financiën

Diaconie en ZWO hebben beiden een aparte bankgirorekening waarmee alle inkomsten en uitgaven gemakkelijk kunnen worden geregistreerd. Balans en begroting worden jaarlijks gezamenlijk aan de kerkenraad gepresenteerd en door een commissie gecontroleerd. Daarnaast zijn reserves noodzakelijk vooral bedoeld voor het kunnen nakomen van langlopende verplichtingen bij eventueel teruglopen van inkomsten en onverwachte uitgaven. Voor ZWO blijkt hiervoor een reserve van €1500 voldoende, mede omdat uiteindelijk ZWO onderdeel is van de Diaconie als geheel. Voor de Diaconie is het vaststellen van de grootte van een noodzakelijke buffer moeilijker, temeer daar hiervoor geen landelijke norm bestaat. De laatste jaren is de balans tussen inkomsten en uitgaven sterk beïnvloed door (uiteeraard onverwachte) legaten waardoor de voor de Diaconie gewenste financiële bufferomvang onderwerp is van heroriëntatie.

Samenwerking

De relatie tussen PGN en RK Parochie in Nuenen is sinds jaar en dag bijzonder goed met als gevolg dat op zeer veel terreinen op volstrekt gelijkwaardige voet wordt samengewerkt. Ongeveer 9x per jaar vergaderen de Diaconieën gezamenlijk over het vele waar zij beiden bij betrokken zijn. (Voorbeeld: verwelkomen van vluchtelingen, jaarlijkse Kerstpakketten-actie, contacten met voedselbank). ZWO organiseert veel activiteiten samen met haar katholieke evenknie MOV(=Missie, Ontwikkelingshulp, Vrede). (Voorbeeld: jaarlijkse Solidariteitsmaaltijd; Wereldmarkt).

Gezamenlijk optreden richting plaatselijke overheid heeft alleen maar voordelen bij het wijzen op en delen van verantwoordelijkheden. Helaas lijkt het erop dat een “terugtrekkende overheid” meer en meer betekent dat er “gaten” dreigen te vallen, wat gelukkig ook als een gezamenlijke uitdaging kan worden gezien. Wellicht zullen ook de Nuenense diaconieën meer en meer met het armoedevraagstuk worden geconfronteerd.

De van overheidswege gepropageerde “participatiesamenleving” vraagt om toename van zelfredzaamheid. Waar de mogelijkheden daarvoor weinig aanwezig zijn ontstaat een belangrijker worden van de rol van de diaconie bij, al dan niet in (wijk)-teams, zorgen voor elkaar. Hierbij hoort ook betrokkenheid bij de “bloemengroet”, “ouderenmiddagen”, “open huis”, “samen aan tafel” en het waar nodig regelen van vervoer naar o.a. de kerk.

De relatie met de “diaconietuin” (ook wel biologische tuin genoemd), waarvan de diaconie juridisch eigenaar is, is onduidelijk voor alle betrokkenen. Het met voorrang ontwikkelen van een toekomstvisie is nodig.

De relatie met Stichting Diaconaal Inloophuis 't Hemeltje te Eindhoven (“DI'tH”), waarvan de diaconie mede-oprichter is, vraagt blijvende aandacht bij het verzekeren van personele en financiële continuïteit.

Vergrijzing

Een ontwikkeling die belangrijk genoeg is om apart onze aandacht te verdienen is de veranderende samenstelling van onze PGN. De explosieve groei van de kerkelijke en wereldlijke gemeente Nuenen in de 70-er jaren met instroom van vooral jonge gezinnen heeft geleid tot een leeftijdsgolf waarvan de top nu rond de 70 jaar oud is.

Verhoudingsgewijs zijn er (te) weinig jongeren door afname van kerkelijke meelevendheid en vooral doordat de kinderen, veelal hoogopgeleid, na hun studie niet terug in Nuenen komen wonen. Dit moet haast wel grote consequenties hebben: het aantal beschikbare vrijwilligers gaat sterk afnemen, terwijl de behoefte daaraan juist extra toeneemt, met name bij diaconale/pastorale taken. De in het afgelopen decennium sterk toegenomen gemiddelde vitaliteit van 70-plussers kan dit niet compenseren. Hoe binnen afzienbare tijd door blijven roeien met de riemen die we dan nog hebben lijkt de grootste uitdaging voor de diaconie (en de PGN als geheel) !

Januari 2016